

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

65 ÅRGANG

31. AUGUST 1953

AV INNHOLDET : NR.
OLAV DEN HELLIGES KONGSTANKE - ALLE 32
SAVNERVI GUDS HERLIGHET - ENGLANDS EUROPEER
HILAIRE BELLOC - OM DEN LUTHERSKE PREDEST-
INASJON - ST. BERNHARDS Ø - BYGGENDE ARBEID - 33
LITTERATUR - RIKHOLDIG UTENLANDSREPORTASJE
NESTE NUMMER KOMMER 10. SEPT. 1953.

VÅRE KIRKER Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61.
(Prestegd. og Biskopen 42 52 87.)
Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.30: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

St. Hallvarvs kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 08 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 87 87.
Kl. 9.30: Høymesse.

Vår Frue Villas kapell,
Ullernchausseen 52, Smestad (Montebello).
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høymesse.

Lunden kapell, Trondheimsv. 309.
Tlf. 37 78 68.
Kl. 8: Høymesse.

ARENDAL:
St. Fransiskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:
St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:
St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

FREDRIKSTAD:
St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HALDEN:
St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HAMAR:
St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:
St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:
St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:
St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

LILLESTRØM:
St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.15: Høymesse.

PORSGRUNN:
Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 50 793.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

STABEKK:
Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

STAVANGER:
St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25 534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:
St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høymesse.

TØNSBERG:
St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1.
Soknepresten, tlf. 12 238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

Liturgisk kalender:

TIRSDAG 1. SEPTEMBER: Aegidius, abbed. *Onsdag:* Stefan, konge, bekj. *Torsdag og fredag:* Ferialdager: *Lørdag:* Laurentius Justinianus, bisk., bekj.

SØNDAG 6. SEPTEMBER: 15. sønd. etter Pinse. Gal. 5, 25—26; 6, 1—10. Ev. Luk. 7, 11—16. *Mandag:* Ferialdag. *Tirsdag:* Marias fødsel. *Onsdag:* Gorgonius, mart. *Torsdag:* Nikolas fra Tolentino, bekj. *Fredag:* Protus og Hyasint, martyrer. *Lørdag:* Marias navnefest.

SØNDAG 13. SEPTEMBER: 16. sønd. etter Pinse. Ep. Efes. 3, 12—21. Ev. Luk. 14, 1—11. *Mandag:* Korsets opphøyelse. *Tirsdag:* Marias syv smerter: *Onsdag:* Cornelius, pave, og Cyprian, biskop, martyrer (Imbredag). *Torsdag:* Frans av Assisis sårmerker, bekj. *Fredag:* Josef fra Cupertino, bekj. (Imbredag). *Lørdag:* Januarius, biskop, og madmartyr (Imbredag). Ifølge Hs. Høyerrv. biskopens fastemandat for 1953, gjelder ikke abstinensbudet for onsdag og lørdag av imbredagene.

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5.
Telefon 42 37 43. Kl. 9—16. Mandag, lørdag:
Kl. 9—13.
Abonnementspris: Kr. 15.00 pr. år; for utlandet
+ porto kr. 4.80. Girokonto nr. 15986.
Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert
postkontor.
Annonser må være innsendt innen onsdag aften
uken før utgivelsesdatoen (angitt på 1. om-
slagsside).

R. C. BERTHELSENS EFTF.

Farvehandel
Glass, tapeter, vaskeartikler
Henr. Wergelandsgt. 32
Kristiansand S.
Tlf. 2270

TIL VÅRE ABONNENTER!

Av tekniske grunner kom vårt Jubileumsnummer dessverre noe forsinket ut. Det har bevirket en forskyvning i utsendelsen også av dette nr. da annonsekontraktene her spiller inn.

Ærbødigst
Redaksjonen.

N.K.K.F.

Hvis passende antall damer melder seg settes i gang nytt risse- og sykurs fra midten av september. Kurset varer i 3 måneder med underivnsning en gang i uken. Kr. 35.00 for hele kurset betales ved innmeldelsen som skjer til Sr. Clemence, St. Josephs Institutt, Akersv. 4, Oslo. Innmeldelse innen 15. september. Styret.

HUSHOLDERSKE

søkes fra 1. okt. til St. Pauls prestegård i Bergen. Skriftlig henv. til St. Olavs eksp.

Pastor dr. Gerard Vranken:
KIRKEÅRET, skjema i fem farger.
Kr. 0.40.

MESSENS GANG, diagram i to farger, kr. 0.30.

Katolsk Bok- og Bladsentral
Akersv. 5, I, Oslo.

Ny publikasjon

av
dr. teol. J. van der Burg:
BØNNEN FOR DE AVDØDE
Den bibelske lære om et
renselsessted.
44 s. Kr. 1.00.

St. Olavs Forlag, Akersv. 5, Oslo.

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd. } Oslo
St. Dominikus kirke.
Sta. Katarinahjemmet. }
St. Pauls Kirke
Moderhuset } Bergen
Florida Sykehus
Øyenklinikken }
St. Josephs Hospital, Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

Olav den helliges kongstanke

Foredrag holdt av dominikanerpater A. J. Lutz over kringkastingen på Olsokdagen

Da den unge Olav Haraldsson etter flere års vikingferd kom til Gibraltarstredet, stanset han tvilrådig. Skulle han seile inn i Middelhavet mot Italia, de greske øyer og den ukjente Orient, eller skulle han dra nordover igjen? Sagaen forteller at han da i et profetisk drømmesyn hørte en røst som sa: «Far hjem til din odel, for du skal bli Norges konge til evig tid.» Om det nu virkelig var en stemme fra himmelen, eller simpelthen en genial idé som slo ned i ham: Olav besluttet å adlyde. Han var endelig blitt klar over sin livsoppgave, nemlig å ta Norges skjebne i sin hånd.

Landet trengte nok et energisk styre. Fra nord til syd var det splittet av langvarige ættefeider. Langs kysten og i dalene satt der høvdinge og småkonger som forsvarte hver sine særinteresser, eller sto i ledtog med den svenske eller den danske konge som ville gjøre Norge skattepliktig.

Olavs store oppgave var derfor å skape landets nasjonale enhet og å sikre den mot fremmedvelde. At et sådant verk krevet noe mer enn «vilje til makt» og krigersk overlegenhet var Olav klar over. Så ung han var visste han allikevel nok om mennesket som åndsvesen til å innse at samfunnslivet må hvile på et åndelig grunnlag. Skal menneskene, som i sitt individuelle vesen er så forskjellige, leve sammen i fred, så må alle ha en levende bevissthet om åndelige goder, som svarer til den felles menneskelige naturs dypeste krav, altså goder som ikke mister sin verdi med de skiftende tider, og heller ikke blir mindre, men tvertom større jo flere mennesker blir delaktige i dem. Olav var fast besluttet på å bygge Norges politiske enhet på et åndelig og overjordisk grunnlag. Et bevis på det har vi i det faktum at han hadde prester og en biskop i sitt følge da han høsten 1015 kom tilbake fra England og landet på Selja. Den åndsmakt som skulle skape det norske folks samfunnsliv var nemlig for Olav Haraldsson ingen annen enn den kristne tro. Å kristne Norge for å gi landet frihet og fred, det var hans kongstanke.

Det er ikke historisk fastslått når og hvor Olav hadde mottatt dåpen. Var det alt som barn, med Olav Tryggvason som fadder, eller var det under hans opphold i Normandie? En ting er sikker, nemlig at han var dypt overbevist om og glad i den kristne tro. Det var også gått opp for ham, mens han var i England og Normandie, at kristendommen er en mektig inspirasjonskilde til åndelig og moralsk kultur og var den eneste makt som kunne vinne seier

over barbariske instinkter og sosialt kaos. Norge skulle ikke lenger være utestengt fra den kristne verden. Det er vel ikke Olavs egne ord, men det er sikkert hans tanke vi møter i den første setning i Gulatingsloven: «Dette er det første i loven vår at vi skal bøye oss mot øst og be til den hellige Krist om godt år og fred og om at vi skal få vårt land bygget og vår konge lykkelig. Være han vår venn og vi hans, men Gud være venn til oss alle.»

Men slik som forholdene var da Olav tok fatt på sitt verk, var det nok umulig å vinne Norge for kristendommen uten en sterk kongemakt. «For Olav Haraldsson,» skriver Sigrid Undset, «måtte det stå slik at skulle han fremme Kristi rikes sak i Norge, måtte han legge hele landet under seg. Og skulle Norge hode sammen som ett rike, måtte det være et kristent land.» (Norske helgener).

Å gjøre Norge til et kristent land var imidlertid ingen lett sak. Den motstand kristendommen møtte under Olav Haraldsson, likesom allerede under Håkon den gode og Olav Tryggvason, hadde flere årsaker. De gamle guder hadde ennå mange overbeviste tilhengere, og disse fryktet sine guders hevsn, dersom de gikk over til en annen tro. For hevngrjerrige var de nok, disse guder. Fantasien hadde skapt dem i nordiske høvdingers bilde. Men også dette at de lignet folkets stormenn, gjorde at man satte dem høyere enn Hvitekrister, hvis milde, ydmyke og tålmodige kjærlighet virket umandig og en kraftig rase uverdigg. Allerede i de nordiske ættesagaer finner vi forfedre til Friedrich Nietzsche og de hitlerske «Sturmbannführer» som så noe feigt og nedverdiggende i troen på den korsfestede. Den åndelige adel som den kristne moral gir og det mannsmot den krever når det gjelder å overvinne inngrrodde laster og barbariske instinkter hadde de enda ingen sans for. Fra nu av skulle det være slutt på røveri og blodhevn. Kristendommen hevdet ekteskapets hellighet, kvinnens ære og den unge pikes rett til ikke å la seg bortgifte med tvang. Hittil hadde det vært tillatt å la vanskapede eller uvelkomne barn gå til grunne i skogen eller på en ensom øy. Nu fikk også barnet rett til livet fordi det eier en udødeligg sjel skapt i Guds bilde, om dets kropp er aldri så svak eller stygg. Den tro som Olav forkynte og som hevdet et så helt nytt syn på livet, sto for disse Odins og Tors tilbedere som et overgrep på deres frihet og deres hevdvunne rett.

Også selve den nasjonale enhet under en sterk kongemakt var dem til forargelse; for alt samfunns- liv forutsetter sans for det felles gode og derfor også vilje til å gi avkall på individuelle særinteresser når disse står i strid med det almene vel. Både som kristen og som konge sto Olav for mange som en fiende.

Hvordan klarte han å vinne seier over sine motstandere? Ved et overfladisk blikk kan det se ut til at Norge ble kristnet med makt. At Olav undertiden gikk hårdhendt frem, kan ikke nektes. For det første hendte det at han ikke hadde noe annet valg. Brukte motstanderne selv vold, så tok han opp kampen. Det som hendte under Håkon den gode, at prestene ble drept og kirken brent, var han fast besluttet på ikke å tåle. Men også ellers kunne Olav la seg friste til å bruke makt. Hans kristningsarbeide var for ham en kamp mellom Tor og Hvitekrist. For kristne, hvis åndsliv ennå ikke var frigjort for primitive fantasibilder, lå fristelsen nær til å kjempe kampen for Guds rike på samme vis som de utkjempet sine ættfeider. Sagaen beretter om en viss Tangbrand, den første som forkynte den kristne tro på Island. Møtte han en hårdnakket motstander, så fant han ingen annen utvei enn å slåss med ham i tvekamp. Olavs iver for Hvitekrist var nok til en viss grad preget av Tangbrands mystikk. Hadde han samlet bøndene i en bygd på tinget og forklart den kristne tro uten å bøye deres hårde sinn, så stilte han dem foran valget: enten å la seg døpe eller å kjempe mot ham.

Allikevel lå det noe annet til grunn for hans adferd. For den middelalderske kristenhet var troen ikke bare den enkeltes personlige samfunn med Gud i sjelens indre helligdom, slik som det skildres av den kristne mystikk; den var samtidig Kirkens og hele menneskehetens store felles gode og grunnvollen til både det kirkelige og det politiske samfundsliv. I sine motstandere, forsåvidt de la hindringer i veien for kristendommen, kunne Olav ikke se noe annet enn de verste folkefiender. Denne tanke fikk senere sitt juridiske uttrykk i denne formel av keiser Fredrik II: «All vranglære, under hvilket navn den enn opptrer, må betraktes som en offentlig forbrytelse.» Olav var hverken teolog eller jurist. Men også for ham måtte hårdnakkede forsvarere av Odin og Tor ta seg ut som ugjerningsmenn.

Imidlertid var det tross alt først og fremst åndelige våpen Olav brukte for å skaffe kristendommen innpass i Norge. Når hele landet litt etter litt ble vunnet for kristendommen, så var det ved en dyp og varig overbevisning. Det var til sjelene Olav ville tale. Troen ble forkynt og forklart for folket på tingmøter og i kirkene. Den sakramentale gudstjeneste, som bringer oss frelsens mysterium så velsignet nær, virket oppløftende på mennesker som hittil ikke hadde sett noen annen kultus enn blotning og magi. Derfor la Olav så stor vekt på å bygge kirker, og ved sitt eget eksempel oppmuntret han folk til å samle seg der omkring Kristi kors og Kristi alter.

Alle disse tiltak var imidlertid utilstrekkelige for å få bukt med all motstand. Det er likesomennaturlig i Guds rike på jorden at dets forkjempere må gi alt for det, også sitt liv. «Dersom ikke hvetekornet faller i jorden og dør, blir det alene, men dør det, så bringer det megen frukt» hadde Jesus sagt med hen-

blikk på sin egen offerdød. Et ekko av disse ord har vi i Tertullians uttalelse: «Sanguis martyrum semen christianorum» (Martyrenes blod er sæden til nye kristne). Skulle Olavs store rikstanke føres frem til en avgjort seier, så måtte han dø for den som martyr.

Men ikke hvemsomhelst får lov til å dø som martyr; bare den er verdig som på forhånd har gitt seg over til Kristus for å leve og dø med Ham i en absolutt kjærlighet og lydighet. Olav var ikke nådd så langt ennå. Betrakter vi ham på bakgrunn av hans omgivelser, så står han nok religiøst og moralsk høyt. Hans karakter oppviser mange ualminnelig edle trekk, og hans religiøse liv bunnet i en hellig iver for Kristi sak. Allikevel var hans personlighet ennå ikke i den grad høynet og foredlet av Guds ånd at den, som det er tilfelle med virkelige helgener, var likesom en åpenbaring av Kristi egen hellighet. «Enhver har sin skyld å bære,» tilstår han. Den sjelelige lutring han trengte, skulle han få gjennom tunge prøvelser.

Knut den mektige av Danmark hadde ikke oppgitt sine krav på Norge, og hans tilhengere var tallrike i landet. Forlatt av mange av sine beste menn måtte Olav vike for den fremmede overmakt og til slutt flykte til Sverige. Men lidelsene fikk hans kristne liv til å modnes. Og da tiden var inne til å gjenoppta kampen for Norges enhet og uavhengighet, var han ikke bare den energiske høvding han alltid hadde vært, men en hellig mann besjelet av Kristi ånd, helt overgitt til Gud og villig til å ofre sitt liv for Guds rike.

Derfor ble hans nederlag på Stiklestad hans største seier. Solen var neppe gått ned den 29. juli 1030 før det allerede gikk rykter om at Olav var en Guds mann, og at Gud gjorde hans sak til sin egen. Seierherrene forlot slagmarken uten glede. Tore Hund, som hadde gitt kongen dødsstøtet, dro som pilegrim til det hellige land og kom aldri mer tilbake. Nu var veien banet for Norges nasjonale enhet på grunnlag av kristen tro og kultur. Samlet omkring Olav den helliges grav i Nidaros ble Norge åndelig større og større og modent til å gå inn som et jevnbyrdig ledd i det store folkeforbund som var det kristne Europa i middelalderen.

Post festum

Etter at feiringen av kirkejubileet i Trondheim er gjennomført, vil Jubileumskomiteen som sin siste plikt herved rette en takk til alle som på forskjellig måte bidro ved forberedelsen og avviklingen av det samlede festprogram. Blant navnene på de mange personer og institusjoner som høyst fortjent ble nevnt og påskjønet i St. Olavs omtale av jubileet, vil vi her særlig trekke frem St. Elisabethsøstrene i Trondheim og gi dem takkens laurbærkrans for deres beundringsverdige og uoppslitelige innsats.

J u b i l e u m s k o m i t e e n.

OBS.

Jubileumsnummeret av St. Olav foreligger i ekstra opplag til en pris av kr. 1.00 pr. nr.

Alle savner vi Guds herlighet

Av Caspar Willecke

Det er ikke lett å omgås folk som opptre som om de vet alt og kan alt, og som tar det som en personlig fornærmelse, om man høflig motsier dem eller påviser at de har tatt feil. Like uutholdelige er de som i religiøs og moralsk henseende er fullstendig tilfreds med seg selv. Hos seg selv finner de alt i den skjønneste orden; de gir inntrykk av at det ikke finnes noe som heter anfertelser eller synd for dem. Seg selv og det de selv gjør, legger de videst mulige mål på for å dømme sin neste desto strengere; i naivt selvbedrag mener de seg berettiget til det.

Denne bevisste eller ubevisste, hykkelske selvrettferdighet har sine spilleregler. Vi finner dem også hos folk som ikke bekymrer seg om religion, om Kristus og Kirken. De tror på Gud, sier de, og understreker gjerne at de er «respektable mennesker». De slår ingen ihjel, bedrar ikke sin neste, begår ikke ekteskapsbrudd, respekterer loven og søker angivelig ikke noe annet enn innenfor lovens rammer å øke sine inntekter og styrke sin sosiale posisjon. For øvrig har man å holde seg på tilbørlig avstand fra det som kalles asosiale elementer, fra alle de mindreverdige som er kommet på kant med loven. For slike folk finnes det jo mer enn nok av organisasjoner som sannelig kan være besværlige nok med sine bønner om bidrag og gaver. Man gir sitt bidrag, men så vil man også ha fred.

Disse anstendige og respektable! De tror at det går dem materielt godt, fordi de er slike *bra* mennesker, at de som sitter dårlig i det, som sliter med fattigdom og annen elendighet, bare har fått lønn som fortjent. Med almisser vil de kjøpe seg fri fra sine hjerters hårdhet og den sosiale urettferdighet som holder de fattige nede i elendigheten, og som driver dem til vanrøkt og lovbrudd. Disse selvrettferdige ser ikke at dette den borgerlige velstandens motbydelige hykleri, en velstandens urettferdighet som ofte nok synes å la seg forene med griskhet og utbytting, stenger veien til Gud ikke bare for dem selv, men ved deres slette eksempel også for dem som lever på livets skyggeside. Også fariseeren mente om seg selv at han var rettferdig og et Guds barn, også han roste seg av at han ikke var en røver, en bedrager og en ekteskapsbryter, også han så med forakt på samfunnets æreløse. Men Gud hørte ikke hans bønn og skjenket ham ikke sin forbarmelse.

Den hellige Paulus sier om både jøder og hedninger: *Alle har syndet og savner Guds herlighet* (Rom. 3, 23), hvilket vil si at hele menneskeheten er nedtyngt av skyld og ikke kan frelse seg selv. Men Gud sendte Kristus, sin Sønn, som Frelser: *Alle blir rettferdiggjort ufortjent av hans nåde ved frelsen i Jesus Kristus* (Rom. 3, 24). Den gammeltestamentlige fariseer og den moderne fornekker har det felles at de i sin hovmodige selvrettferdighet viser tilbake Frelserens hånd. Deres innbilskhet bedrar dem og lar dem ikke erkjenne sin religiøse nød og moralske elendighet. De utelukker seg selv fra sannhetens og nådens rike.

Man mener kanskje at Herren i sin bedømmelse av fariseeren har overdrevet. Nei, den stemmer dessverre med virkeligheten. Det viser bl. a. en bønn fra den tid, en bønn som er overlevert oss fra den jødiske rabbi *Nechunja ben Hakana*: «Jeg takker deg Herre, min Gud, for at Du har gitt meg min andel blant de skriftlære og ikke blant dem på gatehjørnene (pengevekslere og kjøpmenn). Jeg står tidlig opp, og de står tidlig opp; jeg til lovens ord og de til ting som intet betyr. Jeg anstrenger meg og mottar lønn, de anstrenger seg og får ingen lønn. Jeg løper mot livet i den kommende verden, de løper mot rakker-gropen.»

Hvilket overmot taler vel ikke ut av denne bønn; den bedende blåser seg liksom opp innfor Gud; i stedet for å prise Ham, priser han seg selv. Han er fullstendig sikker på sin egen frelse og skuer full av forakt ned på sine hardt plagede medmennesker som han anser for å være fortapt og forkastet av Gud.

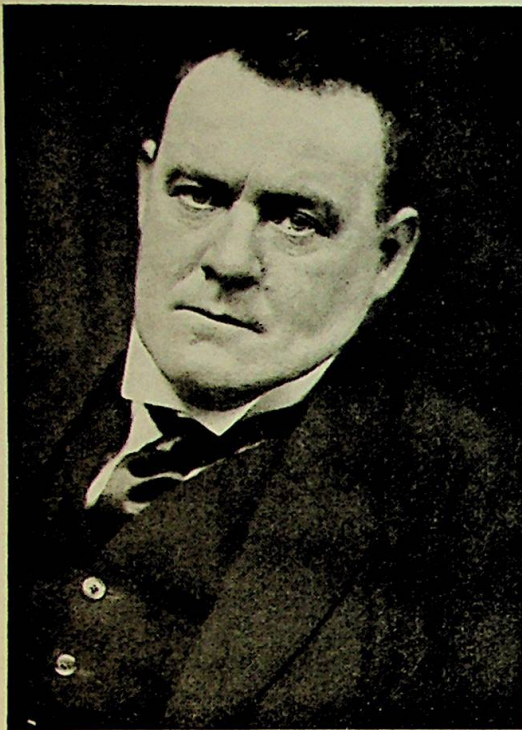
En slik holdning er en vederstyggelighet for Gud. Kristus har fordømt den på det skarpeste. Uopphørlig advarer han mot den, fordi den betyr døden for all ekte fromhet, hvis fundament er erkjennelsen av egen synd, og at man er i nød om hjelp. Det finnes ingen fromhet uten ydmykhet. Fariséisk stolthet er menneskets urfristelse. Også i kristendommen møter vi den. Allerede Paulus måtte irettesette sine kristne medbrødre: *Den selvros dere driver, er ikke god* (1. Kor. 5, 6). Han retter dette spørsmål til dem: *Hva har du som du ikke har fått? Men dersom du har fått det, hvorfor roser du deg som om du ikke hadde fått det?* (1. Kor. 4, 7).

Hvor lett tilgjengelige vi er for denne fristelse viser seg hver gang vi hører evangeliet om fariseeren og toldereren eller en preken over den teksten. Da pleier vi ofte å tenke på folk vi kjenner og slå fast at både nettopp han og nettopp hun er slike fariséere: i dag fikk de endelig høre det de hadde så inderlig godt av å høre!

Men når vi tenker slik, er vi selv fariséere. Det er oss som er så korrekte og pedantiske og som er så snare til å dømme vår neste, ordene er rettet mot! Mot oss som vil kompensere vår kjærlighetsløshet med ytre, religiøs pliktoppfyllelse, med å følge budene, med å gå i kirke og ta imot sakramentene. *Uten kjærlighet betyr alt dette intet*. Med kjærlighet får det sin fulle verdi, med den kjærlighet som ikke setter seg til doms over dem som sitter fast i synden, men som søker å bringe hjelp i ærefrykt. For hva vet vel vi om disse menneskers anger og skjulte bønnerop til Gud? Det kan være at disse har fått tilgivelse uten å vite det, at de forlengst hviler ved Guds faderhjerte, mens vi, vi selvrettferdige .....

La oss gjøre tolderens ydmyke sinnelag til vårt eget: «Herre, vær meg arme synder nådig!»

Englands europeer

Av Roland Hill

En av de dominerende skikkelser i engelsk katolsk liv i dette århundre, Hilaire Belloc, er etter et langt, kampfylt liv avgått ved døden. Også mange norske katolikker står i stor takknemlighetsgjeld til ham.

Hilaire Belloc er ikke mer. Han døde den 16. juli 1953, noen få uker før sin 83. fødselsdag. Hans liv var fylt og preget av åtte årtiers åndelige strømninger og begivenheter. Bellocs personlighet og livsverk var ikke bestemt for spesialiseringens tidsalder. Han var dikter, poet, essayist, historiker, filosof, politiker, journalist, taler, humorist, soldat, sjømann og globetrotter. Han var født franskmann; hans far var sakfører. Moren var engelsk — oversetteren av *Onkel Toms hytte* til fransk. 30 år gammel ble han engelsk statsborger. Da hadde han en fransk offiserskarriere bak seg, hadde avsluttet sine studier i historie ved Balliol College i Oxford med utmerkelse og satt allerede i Det britiske parlament som liberalt parlamentsmedlem. Det ville være vågsoomt å forsøke å gi et samlet bilde av et slikt liv. Ett står imidlertid fast: Bellocs kampnatur og hans katolisisme ga hans liv retning og mål.

Og så et annet liv: *G. K. Chestertons*. De to lærte hverandre å kjenne i en liten restaurant i Soho i året 1900; Chestertons var da 26 år gammel, Belloc fire år eldre. En flaske *Moulin au Vent* kom til å besegle et livsvarig vennskap som *Bernhard Shaw* senere ga økenavnet *Chesterbellocs tohodede monstrem*. «Hans hender og lommer var fullstoppet av franske nasjonalistiske og ateistiske aviser,» skrev Chesterton om dette deres første møte. «Han bar en stråhatt som kastet skygge over hans sjømannsøyne og fremhevet hans napoleonske hake. Den lille restauranten var et møtested for den lille flokk som hevdet sterke men upopulære synspunkter på Boerkrigen. Belloc snakket til langt på natt; alt det gode han sa, etterlot liksom en lysstripe i natten. Dermed vil jeg ha sagt at han virkelig gikk inn for det gode, han formet ikke bare *bon mots*; og dermed har jeg også sagt alt det som kan sies om den alvorlige side ved denne mann: ingen av mine samtidige har slik som han kjempet for det gode ..... Han brakte med seg en romersk appetitt på virkeligheten og fornuft i hand-

ling, og når han tråtte inn gjennom døren, fornemmet man straks den atmosfære av fare som omga ham.»

Belloc som var tidlig moden og som hadde giftet seg tidlig, ga den unge Chesterton noe av sin egen virkelighetssans og sin kyniske oppfatning av politikere. Han ga ham et kristent svar på den sosialisme som Chesterton hevdet, et svar som ikke hadde noe felles med kapitalisme, men som tilstrebet en ny fordeling av eiendommen. I tiden omkring den første verdenskrig utviklet Belloc sin sosiologi i boken «*The Servile State*» (Slavestaten) og senere i 1936 i sitt arbeide «*The Restoration of Property*» (Gjenreisningen av eiendommen). Utrettelig men forgjeves advarte han sin samtid, hvis åndelige førere Shaw og Wells helt og holdent hadde forsverget seg til Statens allmakt og sosialismen, mot den slavestat og det massedemokrati han mente måtte bli resultatet av den skjebnesvangre foreningen av liberalisme og sosialisme. På grunn av hans lidenskapelege individualisme ble hans parlamentariske virksomhet av kort varighet.

Om og om igjen anklaget han sin døde samtid: Reformasjonen hadde satt pengemakten i stedet for Kirkens makt og innflytelse; England var blitt et plutokrati; det var ikke lenger mulig — som under Middelalderen — å skaffe dets borgere en eiendomsdel i landet. De nye rike hadde gitt det 19. århundres industrielle revolusjon dens skjendige trekk og utløst Boerkrigen. «*J'accuse*. Jeg anklager bankene og spekuljonskapitalen fordi de kontrollerer Parlamentet og har bemektiget seg Staten; universitetene, fordi de forfalsker Europas og Englands katolske fortid og forgifter ungdommens sinn; H. G. Wells fordi han har skrevet en verdenshistorie som setter kampen for tilværelsen opp mot Guds skapende vilje. Jeg anklager korrupsjonen i vårt politiske liv, jeg anklager .....»

I en annen forbindelse skrev Belloc en gang følgende: «Alle som utfordrer, utsettes nødvendigvis for hovmodets fristelser. De hører til det slag som er i besittelse av sikkerhet og enfold, til den menneskelige art som ved sin aggressivitet, selvhevdelse og heftighet blir ensidige.» Ordene rammer ham selv som historiker og sosiolog. Han var ensidig inntil urettferdighet som så mange av de store visjonære, men som dem så også han klart. I en tid da agnostisismen triumferte, erkjente han den åndelige utilstrekkelighet hos den førkrigs generasjon som hadde kastet sine fedres katolske og protestantiske trosarv overbord, og som trodde at den ville klare seg med den moral som sprang ut av den samme trosarv.

Belloc så England som en del av den europeiske verden som var i ferd med å bryte sammen. Som en annen Spengler slynget han i 1920 ut disse ord: «Europa kommer til å vende tilbake til Troen, eller gå til grunne!» Og i et mesterlig språk malte han bildet av den vesterlandske fortid og den kristne overlevering som også øy-riket engang hadde tilhørt. De akademiske historikere på den tid som likefrem dyrket en Gibbons rasjonalisme, en Macauleys elegante unøyaktigheter og en Greens selvtilfredse stolthet, så i Bellocs tese om «reformasjonskatastrofen» en intellektuell skandale. Det ble oppfattet som en krigserklæring at denne katolske, franske engelskmann i reformasjonen så opprinnelsen til «fornektelsen av en felles moralsk autoritet i kristenhetens land, bekreftelsen av den suverene stat, ødeleggelsen av det sosiale liv som var standsmessig ordnet og rikdommens herskende tyranni». Bellocs latinske fortolkning av den europeiske historie var nok likeså ensidig og unøyaktig som hans protestantiske og liberale motstanderes, men det vesentlige for ham var ikke å fremstille sin oppfatning av historien som den eneste riktige. Belloc hadde historikerens følelse og psykologiske innblikk, men han så det som sin sanne oppgave å vekke samvittighetene; både i sin sosiologi og i sine historiske verker har han påvist at det også finnes et annet syn enn overleveringens, og at dette syn alltid vil kunne hevde sin berettigelse.

Hans levende fremstilling av Cromwell, Richelieu, Wilhelm Erobreren m. fl. frister en til å godta tesen om at «Europa er troen og troen Europa». Men vi er i dag mer åpne for det tilspissede i dette uttrykk. Kirken har bestemt den europeiske utviklings verdslige og kulturelle form; men den er ikke avhengig av den og overhodet ikke identisk med den. Dessuten var Bellocs syn på moderne tysk og fransk historie dessverre sterkt påvirket av Charles Maurras. Man savner av og til hos Belloc den teologiske presisjon og logikk som hans franske ånd på annen måte var så beslektet med.

Det er i første rekke hans dikteriske arbeider som har sikret ham udødelighet. Hans prosa eier en sjelden renhet og styrke; hans humor er full av livsglede; hans ironi lett som et åndepust. Mange av hans dikt viser ham — realisten — som den romantikeren han i bunn og grunn var. Han legemliggjorde i seg en blanding av Cyrano de Bergerac og Karl Kraus. Han var en kjemper som kunne si om seg selv: «Caritas non conturbat me», (Nestekjærligheten forvirrer meg ikke), men som full av ydmykhet i en livsglad humanisme og i naturens ville skjønnhet under sin pilegrimsferd til Rom så sporene av guddommelig kjærlighet.

Hans advarende og profetiske stemme tystnet for flere år siden. Etter fullendt dagsverk satt den gamle mann, der som gutt hadde vært Newmans elev i Birmingham og som mistet to sønner i to verdenskriger, stille i sitt hus i Sussex som betegnende nok het «King's Land», omgitt av venner, bøker og minner. «Når engelskmennene,» skrev en av hans venner om ham, «som seierherrer i den annen verdenskrig var så dårlig rustet for forståelse med det øvrige Europa, kan man tilskrive dette det faktum at de i et halvt hundre år hadde en stemme blant seg som de dessverre ikke lyttet til.» Men denne stemmen er likevel ikke dødd hen med Hilaire Bellocs død.

Om den lutherske predestinasjon

Av Sven B. Riis

I sitt meget leseverdige jubileumsskrift «Norge—Rom 1153—1953», sier lektor Øistein Grieve Brodersen: «Da mennesket, ifølge Luther, ikke har noen fri vilje til selv å ville motta Guds nåde til å tro, må denne nåden inngis i oss uten vår egen medvirken. Konsekvensen av dette må bli at man enten må tro at alle blir frelst, eller at noen på forhånd er utpekt til frelse, andre til fordømmelse. Den evangelisk-lutherske kirke har imidlertid ikke trukket denne konsekvens . . .»

Det kan kanskje være noe tvilsomt om den siste setning i sin kategoriske form er helt korrekt. I siste utgave av Aschehougs konversasjonsleksikon heter det riktignok under avsnittet predestinasjon (trolig forfattet av professor Einar Molland), at den lutherske kirke ikke har fulgt Luther når det gjelder hans predestinasjonslære. Men i skriftet «Vår lutherske arv» (Oslo 1937) hevder dr. theol. Leiv Aalen at «for Luther og hans medarbeidere hørte læren om predestinasjonen eller Guds evige nådevalg fra begynnelsen med til reformasjonens grunn tanker, og den er da også med rette blitt opptatt i den lutherske kirkelære.»

Dr. Aalen peker på at tanken om nådevalget allerede ligger innesluttet i den augsburgske bekjennelses ord om at den Hellige Ånd «virker troen hvor og når Gud vil i dem som hører evangeliet» (Augustana, art. V), og likeså Luthers forklaring til den apostoliske trosbekjennelses 3. artikkel. Og i det siste av de lutherske bekjennelsesskrifter, Konkordieformelen (1577), læres predestinasjonen uttrykkelig i artikkelen «Om Guds evige forutvitnen og utvalgelse», art. XI.

I det største arbeid som vel foreligger på norsk om predestinasjonstanken i luthersk teologi, «Viljefrihet og forutbestemmelse i den lutherske reformasjon inntil 1525» av Sigurd Normann, går det klart fram hvor avgjørende predestinasjonslæren er for Luther og hans medarbeidere og etterfølgere. Sigurd Normann avviser den for egen del som uevangelisk, og gir treffende uttrykk for sin bekymring med disse ord: «Troens visshet, som i den lutherske kristendom i seg selv innebærer full frelsesvisshet, skal ved predestinasjonslæren bli aller mest styrket, men blir ved den samme lære i virkeligheten undergravet og trykket av en tærende uvisshet.» Det bør her tilføyes at Luther lærte predestinasjonen endog i den partikularistiske form.

Mens biskop Normann kaller predestinasjonslæren uevangelisk, sier dr. Aalen i den tidligere nevnte bok at «den lutherske nådelære har på dette som på de andre punkter truffet den eneste helt ut evangeliske løsning».

Her er det altså uenighet mellom teologene. Men det som etter min mening må stå fast, er at predestinasjonen læres klart av Luther og hans medarbeidere, at den har virket bestemmende ved utformingen av bekjennelsesskriftene, og at Luthers religion blir hengende i luften om man ikke ser den med denne lære som bakgrunn. Lektor Grieve Brodersen gir forsåvidt uttrykk for det samme når han et sted sier at den evangelisk-lutherske teologi «i sin konsekvens» fører til at mennesket er forutbestemt til frelse eller fordømmelse.

En annen sak er det at predestinasjonen spiller en lite fremtredende rolle i luthersk teologi og forkynnelse i dag, og det er vel kanskje en medvirkende årsak til at den teologiske debatt savner holdning og på mange

St. Bernhard i spisser for en prosjon overtar klosteret i Clairvaux. — Etter samtidig maleri.

St. Bern

Av dr. F.

Det er i år 800 år siden den hellige Bernhard av feires av hele den katolske verden, bringer vi der «Historien og Livet», elskverdiggst stillet til rådige. Forlag. Rettskrivningen fra utgivelsesåret (1926)

vet i denne tid evigheten som en stor og mægtig uomtvistelighet, og det gav den dype gjenklang for St. Bernhards religiøst bestemte åndsevner. Foragt verden, ropte han utover sin tid, dens magtbegjær, dens vindesyke, dens glæder og nydelser; men foragt intet menneske, ti hver menneskesjæl speiler himlen. Hver enkelt sjæl har evighetsværdi, og vogt eder at trampe på en eneste. Foragt dig selv — ti intet kan slik som egenkjærligheten ødelegge sjælens gjenspeilingsevne av det evige. Men — foragt det at du foragtes. Det er kun narrer som foragter sine brødre.

Det er St. Bernhards ø. Den ligger like ind på vor by, men hører ikke byen til. Ingen bro fører over, jernskinner når ikke hit, og er det ikke endnu en stemning av helg her på øen? St. Bernhard er glemt, og De husker kanskje ikke stort andet av ham end de bikjer som bærer hans navn og som redder folk, som har gåt sig vild i uveir og sne på fjeldet. Hvem var denne St. Bernhard? Han var en liten og spæd munk med et tæret ansigt, og han blev en kraftkilde et helt århundrede øste av. Han eiet ingen ydre magtmidler, og dog bøiet tidens store sig for ham — paver, keisere og konger. Han blev om De vil tidens religiøse og sosiale samvittighet, mæglingsmanden i de mange store interesse-konflikter. Ikke slik at han kompromisset sig frem med 10 øres pålæg for timebetaling eller lignende, som vore idealistiske mæglingsmænd nu ynder. Han løftet kampen op i et andet plan. Mest mulig arbeide var hans krav, og lønnen lå i arbeidet selv. Om pligter, ikke om rettigheter, var det han talte. Av de rike fordret han bod — gi dit gods væk til kirkens sociale institutioner, til det store kors-tog eller til noget stort og ædelt som brænder i din sjæl. Dit gods er ikke dit, du har kun at forvalte det som en tro husholder. Slik tale er hverken ny eller original. Det eiendommelige er at han fik store kredse av folk til at følge sig, de kjæmpende til at forsone sig. Man kan spørre, hvilke magtmidler har denne middelalderens mæglingsmand sittet inde med. Forklaringen ligger i at han eiet noget vi kan kalde den religiøse genialitet.

Og netop på dette punkt hadde middelaldermennesket en utviklet forståelse. I hver enkelt menneskesjæl le-

måter virker så selvmotsigende. I løpet av dette året har vi til og med sett lutherske teologer diskutere spørsmålet frelse-fortapelse ut fra begrepet fri vilje, til tross for at de jo slett ikke tror på noen fri vilje.

Sven B. Riis.

St. Bernhard virker sikkert fremmed på vår tid, han er for middelaldersk for os med vor tro på ydre foranstaltninger, love og parlamenter. Han dyrket sjælelivets og sjælehygienens politik. Selvfølgelig var han avholdsmand på de fleste av livets områder, for at peke på et aktuelt spørsmål i vor tid, og han dyrket askesen som en brobygning mot det evige. Dog smiler han sikkert vemodig til os fra sin himmel, når vi for eksempel tror at kunne utdrive vor nationale djævel, brændevinsdjævelen, ved stortingsbeslutninger eller rent av ved folkeavstemninger. For St. Bernhard som for middelalderen stod der en evig kamp i hver enkelt liten menneskesjæl mellom det gode og det onde, mellom Gud og Satan, og hele denne kamp førtes i sjælens land langt bak i bevissethetslivets utmarker, hvor ingen stortingsbeslutning når hen. Hva var så lægedommen? Arbeide, det hårdeste, strengeste arbeide var St. Bernhards kur. Han gjengav slitet sin helg og høytid. Ikke det boklige arbeide eller det kunstneriske trodde han på, nei arbeidet i sin hårde urform som jorddyrking. I en tid hvor selve slitet og arbeidet føltet som en forbandelse der knuget sjælen til jorden og fjernet den fra de himmelske kontemplationer, krævte han det personlige, hårde slit med marken. Tolstoy hadde ikke sterkere tro på det hårde arbeides lutrende evne end denne 12te århundredes munk. Selv hadde han adelsmandens oppdragelse, kunde føre sverdet og tumle ridehester, nu ryddet han ulændt mark, stener, røtter og ugræs. Han slog sig ned på et stenet sted som hette Løvetanddalen. Snart blev der her bølgende akre. Clairvaux — den lysende dal kaldtes stedet, og selv bærer han i historien navnet fra denne sin rydningsdåd, Bernhard fra Clairvaux, Bernhard fra den lysende dal. Særlig faldt høstningsarbeidet vanskelig for ham. Det er nu ikke så let for en uvant at bruke ljå. Men han bad til

Hovedøen-tergang. Rekonstru arkitekt

Bernhards ø

Harry Fett

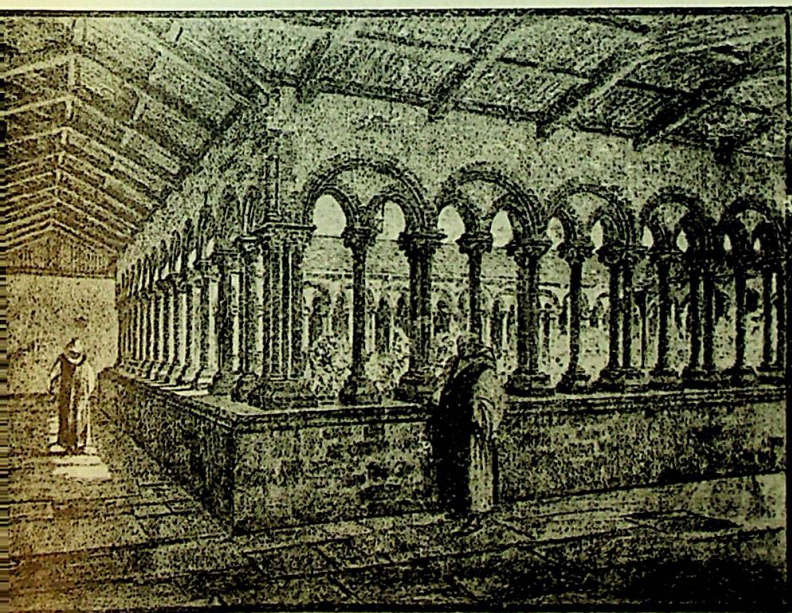
Clairvauz døde. I anledning av dette jubileum som en artikkel, hentet fra dr. Harry Fetts bok: «St. Olav» av forfatteren og Aschehougs forlaget er bibeholdt.

Gud, og det hjalp, og høstningsarbeidet blev senere hans kjæreste arbeide. Se på trærne, sier han et sted. Jeg har lært mere av granen og eken enn av bøkene.

Det var under borgerkrigens desorganisationstid at St. Bernhards-ordenen kom til Norge, hit til Hovedøen. Dette er selvfølgelig intet tilfælde. St. Bernhard trængtes også hos os. De hårde steile viljer, de ubændige og kampglade gav livet sit præg. For tyve slegtled siden steg røken som nu op fra hundreder av gruer i Oslo gamle by. Mennesker gik omkring med sine tanker og sine betenkeligheter, imens de stadig førte krig med hverandre, slog hverandre ihjel. Samfundsmagt stod mot samfundsmagt. Der var interessekampe, ständerkampe, personlige kampe, og landsdel stod mot landsdel. Det var kronisk revolution, idealtilstand for økonomiske og politiske spekulanter. Det klart oppbyggende manglet.

Da var det der kom en samling unge mennesker her til øen — energiske og viljesterke, grepet av St. Bernhards forkyndelse. Deres religiøse krav var strenge og sterkt pågående, og tiltrods for at de selv var lærde og kundskapsrike mænd, gik de selv med i jordarbeidet og byggearbeidet. De slet på sine kræfter, og trods alt daglig overtidsarbeide negtet de sig alle livets goder. De var kloke folk, klare hoder, der kom mænd som hadde set St. Bernhard tumble sig med tidens mægtige.

klos-
ert av
G. Sundt.

De bygget sin klosterborg herute på Hovedøen. Oslo-borgerne så på disse folk. Høvdingene stanset op på Oslo torv og talte om dem. Hvad mener egentlig disse folk? Er vi ikke bra nok? Har vi ikke stelt ganske bra med landet? Rigtignok har vi borgerkrig og folk slår hverandre ihjel. Men det er da gammel god norsk skik. Og disse unge folk kom med ny hårdhåndt idealitet, med ubehagelige etiske krav, med respektløshet likeoverfor de gamle direktionsmedlemmers høvdingeideal og forretningsførsel. Og de dyrket sin jord på en ganske anden systematisk og ordentlig måte, de bygget konstruktivt og håndverksmæssig meget bedre, alt blev sikrere organisert. Man fik respekt for munkene derute. Abbeden blev tat med på råd, og borgerkonerne var på markedsdagene optat av de nye grønsaker og havefrugter som kom ind på torvet fra de energiske og hellige mænd ute på øen. De arbeidet videre med krav til sig selv og krav til andre, og langsomt seg St. Bernhards ideer og tanker ind over Oslo. På den ene side hans skarpe kritik av det bestående, den etiske patos hvormed han dømmer tidens overgrep, på den anden side det organisatoriske oppbyggende, hans praktiske reformpolitikk.

På disse tomter, gjennom disse porter og ganger har høvdingene og storfolk gått ut og ind, ofret på altrene, forhandlet i konventstuen, git sine gaver. Magnus Erlingsøn bragte munkene et laksefiske på Modum for sine foreldres og sin egen sjæls frelse, og Erling Steinvegg gav gård i Hedrum også for sine foreldres sjælfred. Slik fik Hovedøen de bedste gårder i Akersdalen, Bygdø, Frogner, Vinderen, Ris Bogstad foruten selve Aker gård, som Oslo delvis ligger på, og det nutildags noget mindre værdifulde laksefiske ved Bækkelaget. Kong Sverres skatter har været skjult i disse mure, og hvelvene har her gjenlydt av bisp Nikolas og Sigurd Jarlsøns hammerslag, da de med magt brøt kong Sverres skatter ut av «væggen i Maria-kirken på Hovedø». Så sterke var disse mure, at de endog trodset banstrålen fra Rom og slapp den bansatte kong Sverre ind til messesangen og freden oppe i koret. Men selv disse mure var ikke sterke nok til å skjærme en av St. Bernhards brødre for verdslig magtbegjær. Blandt de hvitklædte munkene som har knælet her i koret sammen med kong Sverre, var der en som gikk med kongsdromme, som kastet munkekappen og grep efter purpuret. Det tok hele tre år før kong Sverre fik knækket Hovedø-munken Jon Kuvlungs opprør.

En abbed herute — Askatin — blev Håkon Håkonsøns kansler, var med ved det store riksmøte i Bergen, blev sendt som diplomat til konger og keisere og fulgte ham på hans sidste tog til Skotland. Her har de levet. samtalen i den vakre konventstue, spist derover i refektoriet og sovet deroppe i dormitoriet, vandret om under klostergårdens søilebårne hvelv.

Disse mure er gjennomtrængt av midnatsbønner, av pater noster og credo. Om morgenen er abbeden — så var skikken i St. Bernhards orden — gått ut og velsignet

Opplysningsbyrå i Rom

«Foyer Unitas» er navnet på et nytt opplysningsbyrå for ikke-katolikker i Roma. I en liten folder på engelsk, fransk, tysk, hollandsk og dansk blir formålet nærmere forklart: «for ikke-katolske besøkende i Rom som ønsker å forespørre om betydningen av minnesmerkene, betydningen av kirkens seremonier, de sider i det katolske liv og de steder i den katolske kirkes dogmatikk som ikke ligger klart for dem, og som vil synes om å bli hjulpet på annen måte, således at deres besøk i Den evige stad blir en vakker opplevelse.»

Til dette formål har en også innrettet et lite bibliotek, og en av lederne vil alltid være til disposisjon for dem som ønsker å se Roms severdigheter. All hjelp gis gratis.

I forbindelse med 700-års minnet for den hellige Clara av Assisi organiserer den samme institusjon «fransiskanske dager for ikke-katolikker» i dagene 16.—20. sept. Etter de første dagers besøk ved gravene til den hellige Frans og St. Clara og de andre minnesteder i Assisi, reiser selskapet til Roma hvor dagene avsluttes med besøk i de romerske basilikaer og audiens hos Paven. Deltagelsen beregnes å koste 11 000 lire.

Adressen er: Foyer Unitas, Palazzo Salviati, Piazza della Rovere, 83, Roma.

markarbeidet, jorden og kvæget. Og vesperklokkerne har kaldt folk med forskjellig sindelag og forskjellige tanker sammen til andagt. Slegter og årstider skiftet, akre blev dyrket og høstet, haverne spiret og visnet. Den kan nok synes liten denne deres livs ø, men for middelaldermennesket hvælv et evigheten sig over dets gjerning og liv. Derved blev denne ø stor nok.

Per hvor St. Bernhards vilje engang hersket og fylde sindene, har verdensspillet mester latt teppet falde, og nogen kulisser står igjen på den scene som en gang var livets. Men denne ø er endnu St. Bernhards. Og spør man hvad dette minde betyr, kan der svares: Her fik det grove, hårde arbeide sin helg, herfra prækedes arbeidets religion over landet. Mangen plogfure går nu over jorder, som Bernhards medhjelpere først brøt op, og liene i Hardanger står om våren hvite av fruktblomster, takket være hans brødres indsigte og kundskaper. De kan nok ha hørt landsens folk som passerer forbi bonden som sliter med jorden, si et: «Signe arbeidet.» Det går like tilbake til abbedene herute på øen, som hver morgen velsignet folkene, dyrene og marken. Foran mange av vore gamle kirkebygninger stanser vi endnu op og spør: Hvorfra dette tålmod, denne arbeidsglæde, denne strengt? Og vi må da la tanken gå tilbake til St. Bernhards brødre.

Det er historien og erindringen om de mænd sam bar den, som er vort dyreste eie, og det er St. Bernhards moralske og religiøse geni som gjør disse ruiner til noget mere end en antikvarisk kuriositet, de er en virkelighet, en tale idag til den som gidder høre på slik tale.

Det er nok så at mot vor tids arbeidsvanskeligheter og arbeidsulyst hjælper intet kloster. Vore forhold ligger anderledes. Allikevel er Hovedøen noget av et program, og dette program er St. Bernhards gamle «helg over ar-

Byggende arbeid

Ingen vil vel trekke i tvil at det i årenes løp fra privat hold tilsiger Kirken prisverdige bidrag til dens arbeid i vårt land. Vi gir penger, ikke bare fordi den trenger dem til å opprettholde en innarbeidet virksomhet, men først og fremst fordi vi vil se den vokse, til beste for land og folk.

Men til å gjøre Den katolske Kirke til det vi ønsker den skal være og bli for oss med hele sitt enestående reservoar av åndelig og moralsk kraft, er det ikke nok med almisser og bidrag i ny og ne, eller med uførtredent tillit til de samme få som har kunnet og mønsterverdig har villet komme til unnsetning i en nødsituasjon. Nei, vi må stadig mer søke støtten i det faste og jevne, m. a. o. stabilisere det økonomiske grunnlag for dermed å oppnå planmessighet og øket effektivitet i vårt arbeid.

En vesentlig del av den nesten akutte krise som den kristne verden i dag lider under, skyldes at den ikke fullt og helt har forstått å ta de unge i sin store tjeneste. Her kan vi katolikker gjøre noe konstruktivt for kristendommens sak, i pakt med målet for hele vår misjon. Selv med våre forholdsvis beskjedne midler kan vi bidra vårt til å bygge en bro over kløften mellom generasjonene, og aktivisere vår ungdom i Kirkens tjeneste. Vi må vise de unge at det er noe mer enn et tomt deklamasjonsnummer når vi ved festlige anledninger omtaler dem som «framtidens Kirke».

Det katolske tiltaket for å aktivisere ungdommen begynte for alvor ved de norske unge katolikkens vedtak i Oslo like etter krigen om å opprette et katolsk ungdomsforbund i landet, som skulle være et bildeledd mellom de lokale lagene og representere de unges interesser vis å vis de andre kirkelige organer. Dette forbund vender seg i disse dager til ungdomsvenner i alle aldre med bønn om hjelp.

I et vedtak på siste generalforsamling er rammen for dette hjelpearbeid trukket opp. I en tilleggsparagraf til lovene blir det bestemt å opprette et «Ungdomsforbundets Venner», som skal være det samme for «U.f.» som venneforeninger er det for så mange kulturinstitusjoner. Mot en minimumskontingent på kr. 10.— pr. år — subsidiært kr. 100.— for livsvarig medlemskap — vil de unges venner med stor V få tilsendt det katolske ungdomsblad «Ignis» og andre publikasjoner, samt bli invitert til de lokale ungdomslag, og slik få rikelig anledning til å følge eller ta del i det katolske ungdomsarbeid i Norge. Dette er praktisk byggende kirkelig arbeid.

Nå er turen kommet til hver enkelt av oss. Ungdomsaksjonen for hjelpen til Norsk katolsk Ungdomsforbund er først og fremst lagt opp som en foreldreaksjon. Det er vår likeframme plikt å sørge for at den virkelig blir det. Den katolske Kirke i Norge må ikke bare stå som våre fedres gamle Kirke, den bør også bli våre barns!

*Tegn Dem som medlem av Ungdomsforbundets Venner!
Skriv til: Norsk Katolsk Ungdomsforbund, Akersvn. 5,
Oslo.* H. W.

beidet», som engang fra hans ø har lydt utover vor by. Og utover vort land. Nye viljer og nye mænd får nu gi dette nyt indhold.

Harry Fett.

To bøker om Spania

Bruce Marshall har hentet stoffet til sin siste roman, «The Fair Bride» (Constable, London, 1953, 249 s.) fra borgerkrigens Spania. Forfatteren gir et glimrende bilde av det kaos Spania kom ut i da borgerkrigen brøt løs i 1936. Over hele landet satte det inn serier av redselgjeringer, som begge parter, med kaldt blod, gjorde seg skyldig i. Hovedpersonen, don Arturo, kom til å stifte bekjentskap både med republikanerne og nasjonalistene, og han er ikke i stand til å male deres emblemer i sort/hvitt. Don Arturo opplevet mange eksesser fra de rødes side, han ble imidlertid også vitne til rystende terrorhandlinger fra Francos tropper. Men borgerkrigen er bare den ytre ramme om denne roman, som først og fremst handler om menneskene og deres egen krig — krigens mot egoismen, selvrettferdigheten og all ukjærlighet. Forfatteren fremfører gode og kloke tanker, som nok vil ryste — og sikkert også er ment å ryste — mange mennesker. Bruce Marshall vil enda en gang forsøke å vekke menneskene av den dvale de har lullet seg inn i — ateistene i en steil fornektelse, og de vanefromme i en steril egenkjærlighet. Mange vil kanskje ta anstøt av forfatterens spesielt dristige stil, som her og der grenser farlig opp til det blasfemiske. Men det kan neppe være tvil om at «The Fair Bride» er en dypt alvorlig og en dypt gripende bok. Bruce Marshall har, etter hva han sier i forordet, vært fullt klar over at hans roman vil sjokkere to kategorier av mennesker: de fremskrittvennlige som innbiller seg at de alene er kloke og dydige, og dem som ærer tradisjonen uten å være klar over at arven forplikter. Ansvarsbevisste kristne må imidlertid kunne finne fram til de mange verdifulle tanker som denne romanen i sannhet eier.

*

For noen år siden brakte våre hjemlige aviser en rekke artikler om forfølgelser av protestantene i Spania, og rundt om i verden reiste det seg skarpe protester mot den intoleranse som den spanske reaksjon — Kirken og Franco-regimet — dermed skulle ha lagt for dagen. — Blir protestantene virkelig forfulgt i Spania? Det er spørsmålet som Richard Pattee tar opp i boken «The religious Question in Spain», som Thomas Verlag, Zürich, har sendt ut i tysk oversettelse «Die religiöse Frage in Spanien», 1950, 62 sider.

Richard Pattee gjør nøye rede for spaniernes særlige lynne og for deres ærverdige og minnerike tradisjoner, som gir dem en medfødt skepsis mot det fremmede og nye — mot protestantismen som vil bety en protest mot landets historie og kultur. Spania er, sier forfatteren, delt i alt, unntatt i religionen. Spania vil ikke ofre religionsenheten, som folket er stolt av, etter hele sin legning føler spanierne seg hjemme i den katolske Kirke. Protestantismen har derfor funnet en dårlig grobunn i Spania, som i dag neppe har mer enn 20 000 protestanter innenfor sine grenser, derav er minst halvparten utlendinger. Men i lovgivningen er det tatt hensyn til denne minoritet, som etter landets forfatning er tilsagt religionsfrihet, med en særlig begrensning forsåvidt angår den offentlige kultus. Forfatteren gir en klar og bred fremstilling av de spanske religionslover og den fortolkning de har fått.

I de senere år er det kommet til enkelte episoder mot protestantiske kapeller og kirker i Spania. Richard Pattee beskriver nøye disse episoder, som er blitt blåst svært opp i utenlandsk presse. Pattee fremhever at de kirkelige

myndigheter straks tok klart avstand fra de overgrep som de protestantiske kirkesamfunn ble utsatt for. — For en dels vedkommende kan disse episoder forklares ut fra den hatske propaganda enkelte protestantiske kirkesamfunn har rettet mot den katolske Kirke og mot enkelte punkter innenfor den katolske tros lære. En hånende omtale av Guds Mor har således ved en anledning tendt ild i de varmblodige spaniere, som gjennom århundrer har vist en utpreget vyrdnad for den «velsignede blant kvinner».

Forfatteren understreker at protestantismen også for en del er kommet i miskredit hos spanierne, fordi dens ledere for år tilbake allierte seg med de «røde» og tiett da kristenforfølgelsene satte inn.

Boken gir en grei innføring i det spanske religionsproblem, og den kan anbefales på det beste.

Helge Rostad.

Kirkeåret — Messens gang

heter to nydelig utstyrte foldere som sokneprest dr. G. Vranken har sendt ut gjennom Katolsk Bok- & Bladsentral i Oslo, trykt i Nederland, men likevel på trykkfeilfri norsk. Den ene «Messens gang» er et diagram i sort og rødt, som av de to oppslagssider viser *Hva presten* og *Hva vi gjør*. Ved korte, presise og raske frages selv den uinnviede lett gjort seg messens gang, og får også gjort seg ingen mellom ord og bevegelse i

av de tre oppslagssidene året, med anvendelse av de tre oppslagssidene te felter på diagrammet for av selve kirkeåret fenger og tjener sin pedagogiske hensikt. Fra tredje oppslagsside står en nyttig liste over *Festdager som feires istedenfor søndagsmessen*.

Alle vil ha glede av disse to små publikasjonene, både skolebarn og voksne, både «nybegynnere» og «viderekomne» i det å kunne følge messens hellige handling i mening og gang. Formatet gjør folderne egnet til bokmerke i messe- og bønnebok, og er særdeles smakfulle i utstyret.

ihk

Danmarks katolske kvinneforbund

avholder landsmøte i Trørødhus, pr. Vedbæk, 5. og 6. september med deltagelse også fra Norge og Sverige, N.K.K.F. med sin formann fru Ingrid Straight Solberg i spissen. Første dag blir helt viet en retrett ledet av biskop Th. Suhr, mens råds møte, generalforsamling og selskapeleg samvær er lagt til lørdagen 6. sept.

Oslo katolske Menighetspleie

vil få lov å takke alle dem som ved bidrag i penger og naturalia har støttet sommerens feriekoloni på Persbråten. Hele 40 barn har nydt godt av oppholdet der, for de fleste opp til seks uker og under Sr. Anne-Maries dyktige ledelse. Også i barnas navn en hjertelig takk — det ble gode uker på landet med sol og herlig luft, og ikke minst: med god mat!

Sogneprest F. J. Fishedick.

TRONDHEIM

Marie Schjetne
BARNEUTSTYR

Et ord er nok . . .

Johan O. Helgeisen
KVALITET

MURMESTER BERNT IVERSEN

Kongensgt. 66 - Tlf. 25522

Trondheim

ILA FRUKTSALG A/S

Varer bringes

Telefon 24726

A. Dahl & Co.

ERLING NIELSEN

Lege og sykerekvisita

O. Trygvassonsgt. 15 - Trondheim

M. OSNES A/S
Frukt og Grønnsaker

Telefon 23580

HOTEL PHOENIX

Trondheim

Anbefales

ILA FARVEHANDEL

Telefon 25480

Alt i malerverer

Lykkekaffe - Lykkete
I. K. Lykke A/S

Trondheim

INGV. ALSTAD
Fisk - Sild

Ilevollen 32 - Tlf. 20291

Trondheim

C. SARHEIM & CO.
Trondheim

Vi leverer alt i
papir

INGMAR KVAM's
Begravelsesbyrå

Trondheim

JOHN R. STRØM
Papir - korteverer og såpe
en gros

Telefon 22 786

Egg, Grønnsaker, Poteter
anbefales

M. H. STRØM A/S
Tlf. 27082 - Trondheim

Tapeter - Linoleum

T. B. PAULSEN & CO. A/S

Søndregt. 14 - Trondheim

Gardiner - Gulvtepper

BØNDERNES SALGSLAG

Munkegt. - Trondheim

Leverandør til St. Elisabeths Hospital

TROMSØ

OSLO

Vi møtes på

Kranes

KONDITORI

Tromsø

Til buljong
supper, sauser
og stuinger

NOREX SUPPE
KRAFT

BULJONGPULVER og
ekte KJØTTEKSTRAKT

Etabl. 1885

G. A. LARSEN

Nordal Bruns gate 7, Oslo

Alle sorter glass til bygningsbruk

Glass-sliperi - Speilfabrikk

Verksted for glassmalerier

Gamle speil omfolieres og blir som nye — hentes og bringes
Frisk luft fås best ved anbringelse av glassventiler i vinduene

Gullmedalje Barcelona 1929

Telefon 42 62 19 - 42 57 09 - 33 66 61

Telegramadr.: GLASSMESTER»

UTLANDET:

VATIKANET

Frede — de kristnes misjon.

Det er nødvendigere enn noensinne at det moderne troende menneske beskjeftiger seg med de problemer som er emne for den 40. franske sosiale uke: *Krigen og freden*, da folks sinn er mer forvirret enn før i tiden, heter det i en skrivelse Den hellige far har sendt deltagerne i den franske sosiale uke som holdes i Pau. Paven slo fast at han gjennom hele sitt pontifikat ustanselig har oppfordret de troende og for øvrig alle mennesker med en god vilje til å gjøre sitt for fredens sak. Dette er en uavviselig plikt som påhviler alle kristne. «Men vi hengir oss ikke til illusjoner, for de demoniske makter arbeider også», heter det til slutt i Pavens skrivelse.

Vatikanet gir 10 000 dollar til Det internasjonale Røde Kors.

Vatikanet har sendt generaldirektøren for Det internasjonale Røde Kors i Genève et bidrag på 10 000 dollars. I en følgeskrivelse fra Det pavelige statssekretariat heter det at Den hellige far til tross for de store krav som stilles til ham, på den måte har villet gi uttrykk for sin sympati med Røde Kors' virksomhet.

800 000 barn til pavelige feriekolonier.

Også i år har Vatikanet stillet store beløp til disposisjon for å sikre barn ferieopphold i sunne omgivelser. I Italia har den pavelige hjelpeorganisasjon reist 4 000 feriekolonier som i løpet av sommeren vil ha mottatt ikke mindre enn 800 000 barn. Koloniene er reist i fjellene og ved kysten og ledes av leger, prester og ordenssøstre.

Dronningen av Tonga i audiens.

Mandag den 20. juli mottok Pave Pius XII dronning Salote av Tonga som ble så populær under kroningen i London, i audiens. Hun var ledsaget av charge d'affaires ved den britiske legasjon ved Den hellige stol, mr. R. G. Etherington-Smith.

To statsmenn i audiens.

Den hellige far mottok i siste halvdel av juli den japanske kronprins Akihito og lederen for Det demokratiske parti i De forente stater, Adlai Stevenson, i audiens.

43 land diplomatisk representert ved Den hellige stol.

Men utnevnelsen av Douglas Howard til britisk gesandt ved Den hellige stol er tallet på de land som er diplomatisk representert i Vatikan-staten steget til 43. Dette er det høyeste tall i Kirkens historie. På vel underrettet hold i Vatikanet uttales det at også Canada nå vil utnevne en gesandt som sin diplomatiske representant ved Den hellige stol.

ENGLAND

Den nye britiske minister.

Den britiske ambassadør i Montevideo, mr. Douglas Howard, er utnevnt til britisk minister ved Den hellige stol etter Sir Walter Roberts som har oppnådd aldersgrensen. Mr. Howard kom i britisk utenriksstjeneste i 1919 og har tidligere tjenestegjort i Spania. Han ble ambassadør i Montevideo i 1949.

Karmeliterkloster gjenoppstår.

Det gamle engelske Aylesford i grevskapet Kent som opprinnelig var karmeliterordenens moderhus i Europa, og som ble opphevet under dronning Elisabeth I, søndag den 16. august gjeninnviet. Ruinene og tilstøtende jorder ble ervervet for et par år siden.

FRANKRIKE

Stort flertall i den nye regjering for en Kirke-vennlig politikk.

Katolske kretser i Paris peker på at av regjeringen Laniels 22 medlemmer er 18 for en Kirke-vennlig politikk. Flere av regjeringens medlemmer inntar for øvrig en ledende stilling innenfor fransk katolisisme. Det gjelder utenriksminister Bidault som er folkerepublikanernes leder, videre den engeltlige leder av MRP, Henri Teitgen, som er en av de tre viseministerpresidentene. Edmond Barrachin som igjen blitt medlem av regjeringen har helt siden 1945 nedlagt et energisk arbeide for statsstøtte til de katolske skoler i Frankrike. Statminister Laniel som i 25 år har vært medlem av deputeretkammeret, har alltid gått inn for en Kirke-vennlig politikk. Av andre kjente katolikker i regjeringen kan nevnes André Mutter som tilhører Bondepartiet og Pierre Ferri som er sogneformann i et større katolsk kirkesogn i Paris.

FRISTATEN DANZIG

Biskopen av Danzig løslatt.

Danzig-katolikkenes kirkelige sentralkontor i Münster melder at det har fått sikre informasjon om at biskopen av Danzig, mgr. Karl Maria Splett, som etter å ha sonet 8 års fengselsstraff, nå er løslatt. Hvor biskopen er reist hen for å komme til krefter, foreligger det ennå intet om.

Biskopen er født i Zopot ved Danzig i 1898. Han ble presteviet i 1921 og tok doktorgraden i kirkerett ved «Anima» i Rom. 40 år gammel ble han viet til biskop. I begynnelsen av krigen ble han apostolisk administrator for bispedømmet Kulm. Under enorme vanskeligheter klarte han å utføre sitt hyrdearbeide. 200 av de polske prester ble myrdet av nazistene og 200 satt i konsentrasjonsleir. I denne tid vant han stor sympati hos de forfulgte polakker. Den 9. august 1945 ble han arrestert. Den politiske prosess som ble satt i scene mot ham, kunne ikke fremlegge noe bevis for de bskyldninger som var rettet mot ham. Men Varsjava forlangte en politisk dom. Ved løslatelsen hadde biskopen tilbrakt 8 år i fengslet Wronki i Posen.

HOLLAND

Politisk samling av katolikkenes.

De hollandske katolikker har nå besluttet å gjøre et alvorlig forsøk på å hitføre den tidligere enhet på det politiske område. Etter krigen har de vært delt i to grupper: de høyreorienterte var organisert i Det katolske nasjonale parti og de venstreorienterte i Arbeidets parti. Det hollandske hierarki har ved sin primas, kardinalerkebiskopen av Utrecht, dr. Johannes de Jong, hvis krefter er sterkt nedsatt, rettet en inntrengende oppfordring til de to grupper om å finne fram til en felles plattform. Representanter for de to partier har nå besluttet å komme sammen for å drøfte mulighetene for en sammenslutning.

ITALIA

Mindrebrødrenes general avgått ved døden.

Mindrebrødrenes general, høyærværdige pater Bede Hess, avgikk ved døden i Assisi i den 2. uke av august, idet han var i ferd med å ta del i feiringen av 700-årsjubileet for den hellige Claras død. Han var amerikaner og ble 68 år gammel. Han var den 112. etterfølger av Frans av Assisi og hadde vært ordenens øverste leder siden 1936.

Paven fremdeles den mest populære person i Rom.

Pave Pius XII står også i år øverst på listen over de ti mest populære personligheter i Rom. Listen stilles opp hvert år av ukebladet «Rome American News». Som nr. 2 på listen står Alcide de Gasperi og nr. 3 på listen i år er De forente staters nye ambassadør i Rom, Claire Booth-Luce.

Frimerke til minne om den hellige Klara.

Det italienske postvesen har utgitt et frimerke til minne om den hellige Klaras død for 700 år siden. Frimerket kom i omloop den 27. juni. Det gjengir maleren Simone Martinis bilde av den hellige. Nederst på frimerket ser man klostret San Damiano hvor den hellige Klara tok opp sitt apostolat.

INDIA

Erkebiskopen av Trivandrum avgått ved døden.

En av de mest bemerkelsesverdige kristne personligheter i moderne tid i India, erkebiskopen av Trivandrum Mar

Ivanios Givergis Thoma Panickerveetil er avgått ved døden. Han sto inntil 1930 i spissen for jakobitenes kirkesamfunn som fulgte den syro-malankariske ritus. Denne ritus bruker malayalam-språket som tales i Malabar. Kirkesamfunnet sluttet seg til Rom i 1930 og teller 4 biskoper, 125 prester og om lag 60 000 medlemmer. Erkebiskopen ble sammen med hjelpebiskopen *Mar Theopholis* opptatt i Kirken av karmelitt-pateren, erkebiskop *Benzinger*, i september 1930 og deres biskopelige verdighet ble stadfestet ved et paveelig dekret. To år senere ble provinsen Trivandrum med syro-malankarisk ritus opprettet.

JUGOSLAVIA

Kardinal Stepinac's sykdom.

De to amerikanske leger, *John Lawrence* og *John Ruzic*, som har hatt tillatelse til å undersøke kardinal *Stepinac*, har meddelt representanter for pressen at kardinalen ikke er livsfarlig syk. Kardinalens sykdom skal ifølge de to legers diagnose skyldes en langvarig og plagsom spenningstilstand. Han vil nå bli behandlet med et nytt preparat av marg. En behandling med røntgen og radioaktivt fosfor ville nødvendigvis overflytning til moderne sykehus.

POLEN

Erkebiskopen av Lemberg idømt 17 års tvangsarbeide etter å ha sonet sin dom.

Erkebiskopen av Lemberg, mgr. *Josef Slipyj*, er blitt idømt ytterligere 17 års tvangsarbeide for «anti-revolusjonær innstilling» etter å ha sonet en dom på 7 års tvangsarbeide. Denne «dom» ble avsagt i 1946, og erkebiskopen har sonet dommen i Sibir.

Et mer opprørende eksempel på sovjetjustis kan vanskelig tenkes. Man har naturligvis regnet med at erkebiskopen ville avgå ved døden under soningen av den første dom. Da han overlevet, har man nå for sikkerhets skyld gitt ham 17 år i tillegg. De årene vil erkebiskopen neppe overleve, om ikke ekstraordinære begivenheter inntreffer.

SOVJETUNIONEN

Katolsk sogneblad i Moskva.

Den amerikanske assumpsjonistpater *Georges Bissonette* som har ansvaret for sjelesorgen blant katolikkene i Moskva — for det meste medlemmer av det diplomatiske korps — har nettopp sendt ut det første nummer av et sogneblad

«Ropet i ørkenen». Bladet kommer hver uke. Det inneholder en søndagsbetragtning, religiøse nyheter, en gudstjenesteliste og en brevkasse.

SPANIA

Erkebiskop går inn for større lønninger til arbeiderne.

Erkebiskopen av Valencia, mgr. *Marcellino Loiziga*, sendte nylig ut en inntrengende oppfordring til Spanias arbeidsgivere med advarsel mot å utbytte arbeiderne og med henstilling om å øke lønningene. Det å gå i kirke om søndagen, uttaler erkebiskopen, er ingen erstatning og bot for de synder som de sosialt bedre stillede gjør seg skyldig i ved skamløs utbytning av deres undergivne. «Mange arbeidere vil i dag ikke knele i samme benk som deres arbeidsgivere. Dette er ingen floskel. Vi har selv hørt denne uttalelse.» Arbeidernes kamp i Spania i dag er «en berettiget kamp mot visse kretsers sosiale uansvarlighet», heter det til slutt i erkebiskopens oppfordring.

TYSKLAND

Pax-Christi-bevegelsens årskongress.

Pax-Christi-bevegelsens årskongress fant sted i Altenberg i tiden fra den 2.—8. august. Kongressen ble åpnet med pontifikalmesse, celebrert av bevegelsens president, erkebiskopen av Paris, kardinal *Maurice Feltin*. Blant talerne på kongressen var biskop *Schroeffler*, *Eichstädt*, kardinal *Frings*, Köln, abbed *Menoud*, Fribourg og dr. *Veronese*, Rom.

UNGARN

Kardinal Mindszenty overført fra fengslet til mindre fjellgård.

New York Time's kjente medarbeider, *Sulzberger*, som var til stede på «Verdensfredskongressen» i Budapest, melder at kardinal *Mindszenty* er overført fra fengslet Madrafured til en mindre fjellgård hvor han holdes under streng bevokning. Korrespondenten melder at kardinalen er ved god helse. Han har tillatelse til å lese messer og mottar regelmessig besøk av en skriftefar. Et fremtredende medlem av den pro-kommunistiske «geistlige fredskomite» har overfor korrespondenten uttalt at kardinalen vil bli løslatt, når han har sonet 15 år av straffen. Som kjent ble kardinalen dømt til livsvarig fengsel. Han ble arrestert den 26. desember 1948 og dommen falt den 8. februar 1949 etter en prosess som var en hån mot alt som heter rettergang.

FREDRIKSTAD		
KLEMET JOHANSEN <i>Fredrikstad Begravelsesbyrå</i> Bakgaten 10 - Tlf. 3062	 <i>Lys - kraft - varme - kjøling</i> Radio	BJØRNULF-FOTO-KINO Alt i foto. Utleie av kulturfilm og filmapparater. Tlf. 1921
DRAMMEN		
Forlang Nylonstrømper og Trikotasje P. Christensen A/S - Drammen	Gustav Thielemann Pølse- og hermetikkfabrikk DRAMMEN	
Norløffs Jernvarefabrikk Drammen - Tlf. 2085	<i>Alltid først med det siste...!</i> Utstyrsvare- og manufaktur, Drammen	
A.s P. Ltz Aass Drammen	 N. Storgate 12, Bragernes Telefon 1362 - Privat 3648	Harald Lyche & Co. Bøker - Papir - Toalettsaker Sportsartikler - Leketøy

OSLO

INNRAMMING

SE
vårt gode utvalg i
fotografirammer

Didr. Andersen & Søn A/s
Bergen

NYGÅRDSGT. 4

KOBA CHRISTENSENS
BEGRAVELSESBYRÅ

ENGEN 37 - BERGEN

Telefon: 11 80 4
Privat: 98 013 - 96 588

L. W. TORNØE A/s
Papirhandel
BERGEN

BIRGER MICHELSEN
MALERMESTER
FOSSWINKELSGATE 20
Maler prestegården i Bergen
Tlf. 12 443 — 97 269

Manufakturvarer
sengeutstyr
SVERRE W. MONSEN
BERGEN

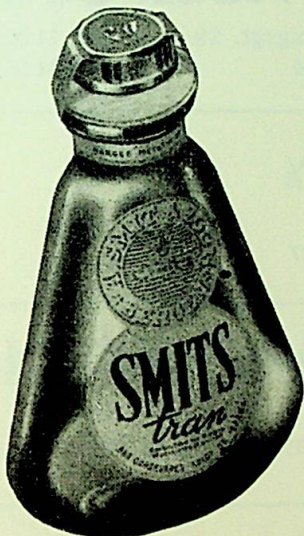
A/S KR. MADSENS BOK- & PAPIRHANDEL
BERGEN

BRYGGEN 5 - LEPPEN - TELEFON 11 482

DEN ERFAARNE
LEVERANDØR
STEMPLER
av enhver art
SKILT
for ethvert behov

HVER DAG

Føres av større kolonialforretninger
A. SMIT & ZOON
BERGEN

All slags
skadeforsikring

ERLING KRAGE A/S
PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen
Telefon central 14 110   Telegramadresse: «Kjell»

Sølv for
alle
anledninger

Theodor Olsens Efff.
JUVELER SMÅSTRANDGT 4
Bergen

KRISTIANSAND

W. Nørgaard Jensen

FRUKT- OG GRØNNSAKEFORRETNING

SIGURD TVEDT
Ur & Brilleoptikk
Telefon 3427 - 4428
Kristiansand S.

Kjøp
hos våre
annonsører

Telefon 281   Skippergt. 41
EMIL SYVERTSEN
Skotøyforretning
Eldste forretning i bransjen
Etabl. 1870   Kristiansand S.

SIGURD SØRENSEN
Begravelsesbyrå
Holbergsgt. 15

ALT I BLOMSTER
Dana Blomsterforretning
Dr.gt. 53 - Tlf. 1192

KRISTIAN FRIVOLD
Kjøtt & Pølsevarer
Tlf. 2175 - Kristiansand S.

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46
Privat 41 64 78 - 69 43 72

NORENBERG & CO. A.S

— Margarinfabrikk —

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

Martin Olsen

Overrettssakfører

Stortingsgt. 4 - Telefon 416739
OSLO

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.   Telefon 41 01 10.

Spesialforretning i
RUSTFRITT STAL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II
Tlf. 33 36 24 - Oslo
Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

TAPETHUSET

Tordenskjoldsgt. 6 b, Oslo
Tlf. 41 07 76

Tapeter — Linoleum

Vi leverer alt

DE TRENGER TIL DERES
HAGE

Als Norsk Frø

Osterhaugsgt. 29   Tlf. 41 39 91
Brugt. 4   » 41 05 59

MARGARIN

Dag-Ny Margarinfabrikk A/s, Oslo

Joh. Weydahl A/s

KAFFE
og
HERMETIKK
engros

Oslo - Centralb. 68 18 07

HOSPITALER
SE HER!

„Pillotone”
HODEPUTETLF. & mikr. komb.

En gros:

K. Gjerull & Co

OSLO

Benytt våre
avterende!

Johan Olsen & Sønner

Murmester og Entreprenørforretning

Kongensgt. 17 - Oslo

Etabl. 1896

Tlf. 42 99 90

WISBECH
ARTISELSKAP

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

ST. OLAVS ADMINISTRASJON

anmoder

*høfligst om snarlig innbe-
taling av kontingenten for
1953.*

Da vi mangler regningsbud til inn-
kassering, tør vi be Dem godhetsfullt
sende oss beløpet. *Postgiro nr. 15986*
Billigst og greit.